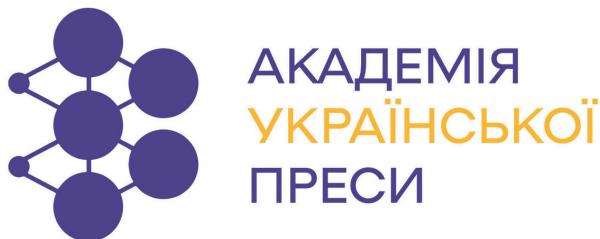

МОЇМИ ОЧИМА

Академія української преси
Олександра і Юрій Шаповал

АКАДЕМІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ
ПРЕСИ

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЕ ВИДАННЯ

Моїми очима: комікс / сценарій О. В. Шаповал, художник Ю. П. Шаповал,
елементи медіаосвіти О. В. Волошенюк / за заг. ред. О. В. Волошенюк,
Київ: АУП, ЦВП, 2023. – 24 с., іл.

ISBN 978-617-7370-58-0

В адаптаційному коміксі «**МОЇМИ ОЧИМА**» ми зображаємо київське
життя під час війни через призму сприйняття підлітка. Головна
героїня Мія бачить події, які відбуваються навколо і не лишається
осторонь. Вона стрімко дорослішає та включається в військову
недитячу реальність, де загрози не лише фізичні, а й інформаційні.
Зрештою вона жертвує тим, чим ще недавно так пишалася.

Академія української преси

<http://aup.com.ua>; тел. +380 67 372 27 33;

e-mail: info@aup.com.ua;

Facebook: <https://www.facebook.com/aupfoundation>

Портал «Медіаосвіта та медіаграмотність»:

<http://www.medialiteracy.org.ua>.

Сценарій – Олександра Шаповал

Медіаосвітні елементи – Оксана Волошенюк

Художник – Юрій Шаповал

Літредактори – Наталія Пономаренко, Олександр Телемко

© Шаповал О. В., сценарій

© Шаповал Ю. П., відмальовка

© Академія української преси, 2023

© Центр вільної преси, 2023

Наклад 1000 шт.

Друк ФОП Жорін Р.В.

2023

ТРЕБА ШВИДШЕ
ДОДОМУ,
МАРКО САМ...

ПОВІТРЯНА
ТРИВОГА

БАБАХ!!!

ВОНА ЖИВА?! У НЕЇ
ПОРАНЕНА РУКА! МАЮ
ВИКЛИКАТИ ШВИДКУ!

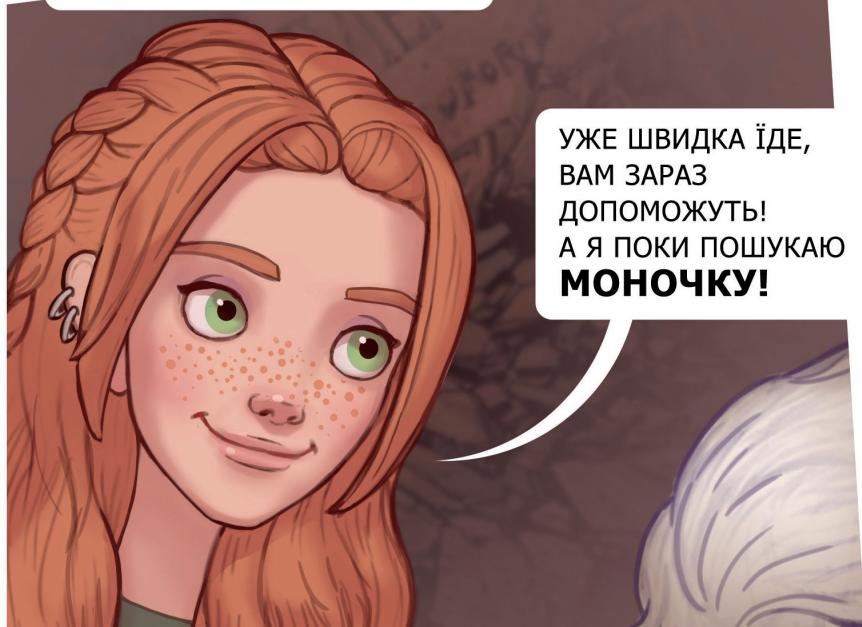
ЗІ МНОЮ ТАК ЗАВЖДИ!
ЩО РОБИТИ?!

ВАМ ДОПОМОГТИ? ПОТРІБНО ЗУПИНІТИ КРОВ.
МЕНІ ТАТО РОЗПОВІДАВ, ЩО ТРЕБА НАКЛАСТИ
ДЖГУТ ВИШЕ РАНИ. АЛЕ ЯК?! З ЧОГО ЙОГО ЗРОБИТИ?

МОЯ СОБАЧКА, ШПІЦ...
ВОНА МАЄ БУТИ ДЕСЬ ТУТ.
МОНО, МОНОЧКО!
ЗЛЯКАЛАСЯ, МОЯ МАЛЕНЬКА.

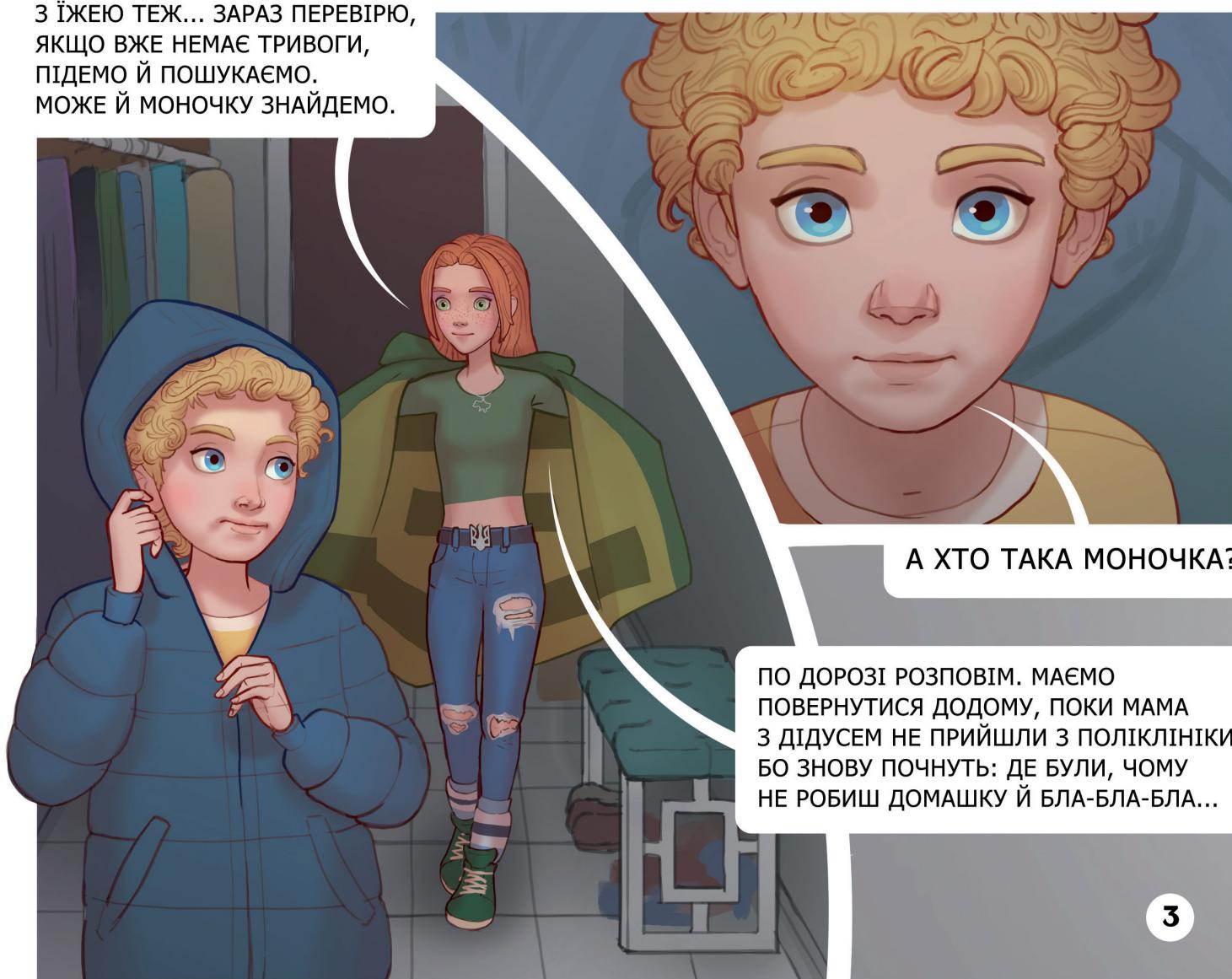
ВАМ КРАЩЕ ПОКИ
НЕ ВСТАВАТИ.
А ХТО ЦЕ – МОНОЧКА?

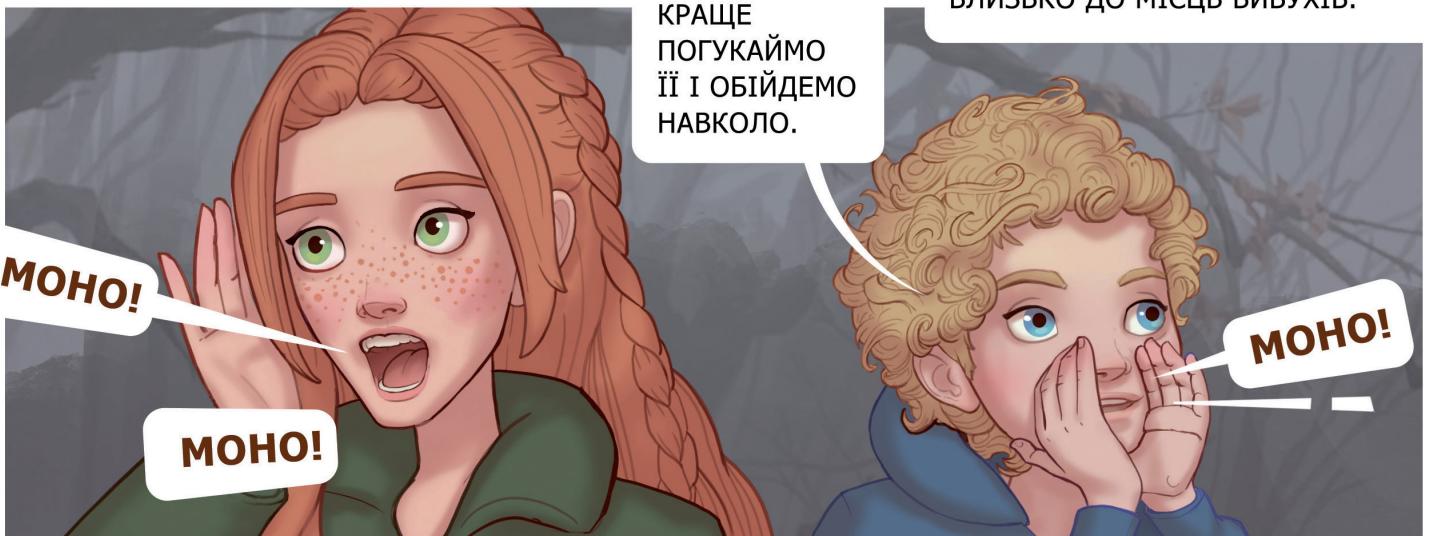
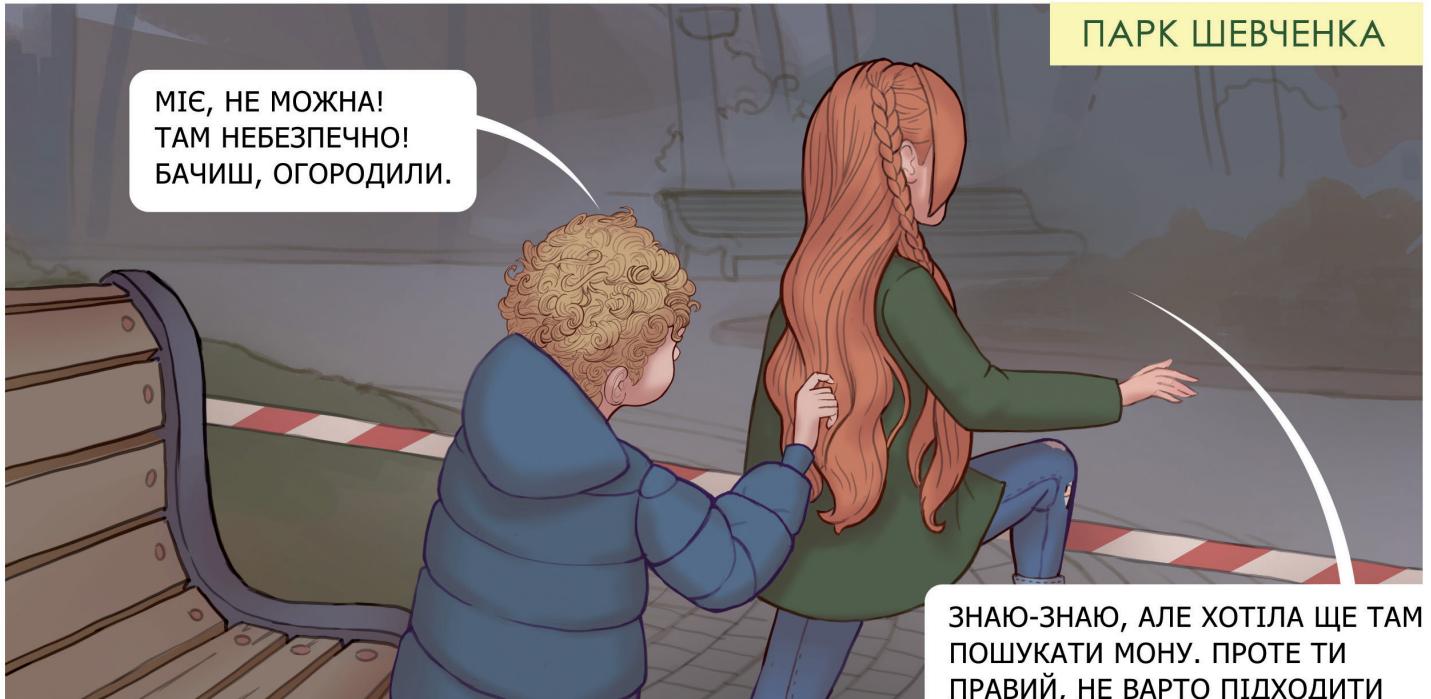

МІЄ, Я ЗАВЖДИ ВИХОДЖУ В КОРИДОР, КОЛИ ПОВІТРЯНА
ТРИВОГА. ПРАВИЛО ДВОХ СТІН! Я Ж НЕ МАЛЕНЬКИЙ
І ВСЕ РОЗУМІЮ! Я ВЖЕ ОФІЦІЙНИЙ КАНАЛ КМДА ГЛЯНУВ.
А ЧОМУ ТИ ТАК ДОВГО? ДУМАВ, ТИ ПОВЕРНЕШСЯ
Й ПІДЕМО В УКРИТТЯ. І ДЕ ТВОЯ КУРТКА?

ОЙ, ЗАБУЛА ЙІ У ПАРКУ. І ПАКЕТ
З ЇЖЕЮ ТЕЖ... ЗАРАЗ ПЕРЕВІРЮ,
ЯКЩО ВЖЕ НЕМАЄ ТРИВОГИ,
ПІДЕМО Й ПОШУКАЄМО.
МОЖЕ Й МОНОЧКУ ЗНАЙДЕМО.

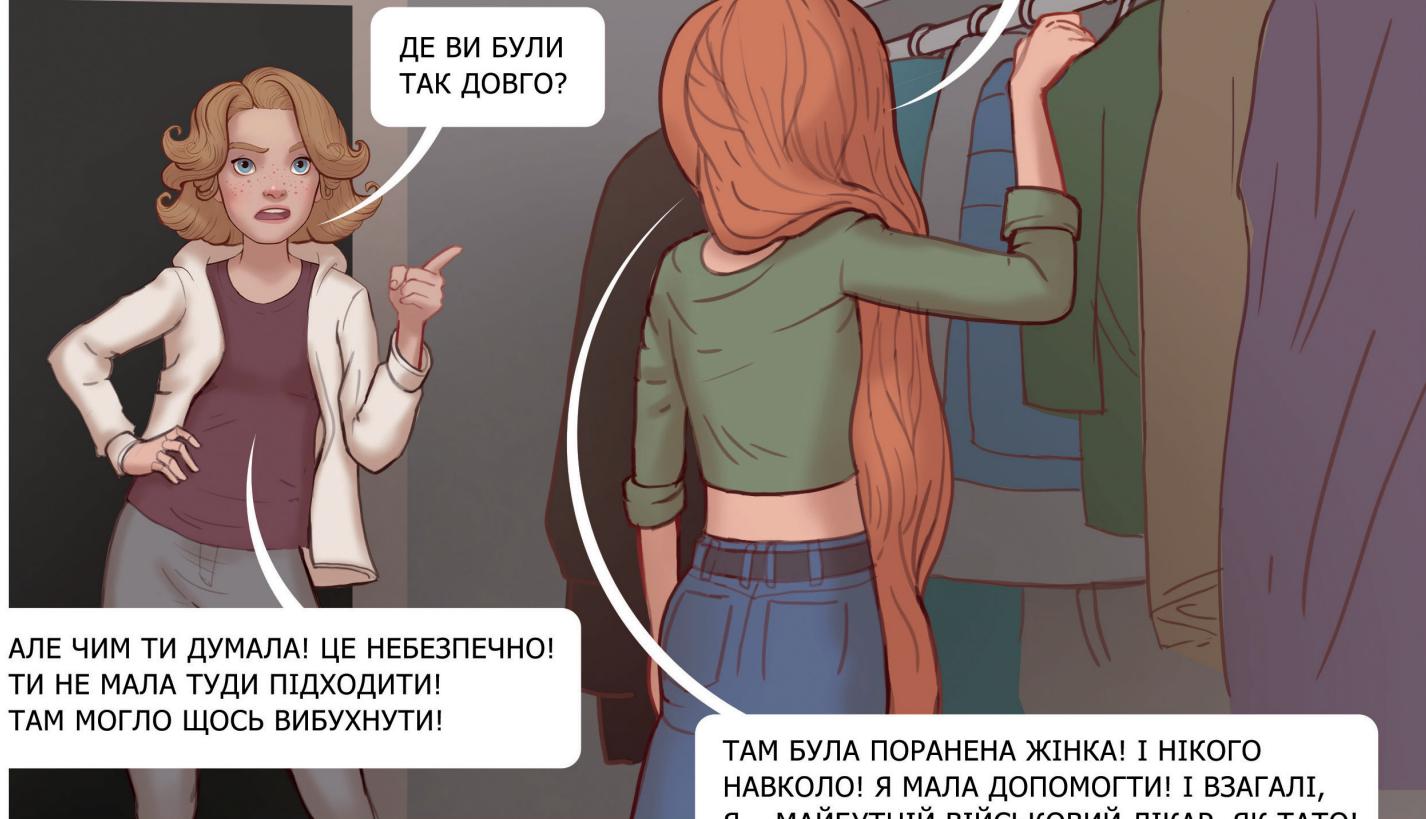
ПАРК ШЕВЧЕНКА

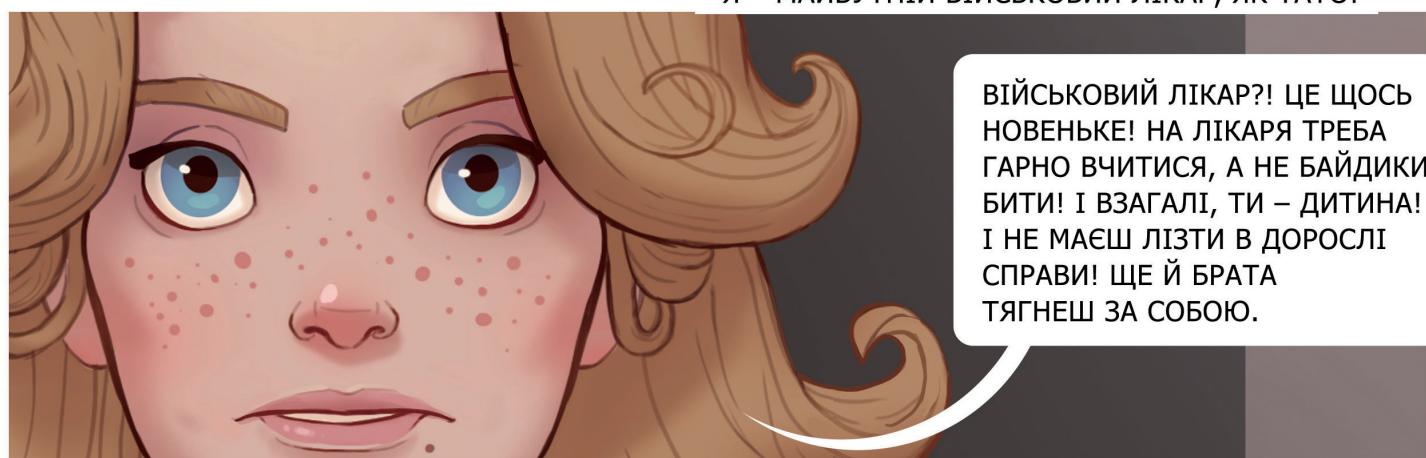
УДОМА В МІЇ

СТАВСЯ ВИБУХ. Я НАКЛАЛА ЖГУТ, ПОТОМ ПРИЇХАЛА ШВИДКА, А Я ШУКАЛА МОНУ...

ДЕ ВИ БУЛИ
ТАК ДОВГО?

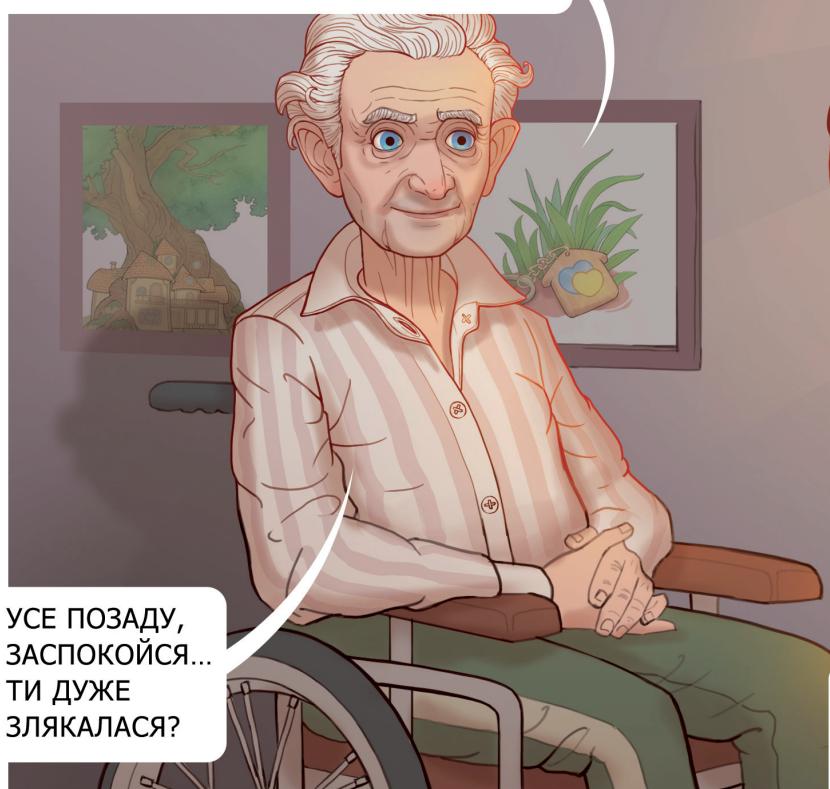
ТАМ БУЛА ПОРАНЕНА ЖІНКА! І НІКОГО НАВКОЛО! Я МАЛА ДОПОМОГТИ! І ВЗАГАЛІ, Я – МАЙБУТНІЙ ВІЙСЬКОВИЙ ЛІКАР, ЯК ТАТО!

ВІЙСЬКОВИЙ ЛІКАР?! ЦЕ ЩОСЬ НОВЕНЬКЕ! НА ЛІКАРЯ ТРЕБА ГАРНО ВЧИТИСЯ, А НЕ БАЙДИКИ БИТИ! І ВЗАГАЛІ, ТИ – ДИТИНА! І НЕ МАЄШ ЛІЗТИ В ДОРОСЛІ СПРАВИ! ЩЕ Й БРАТА ТЯГНЕШ ЗА СОБОЮ.

Я ЧУВ ТВОЮ РОЗМОВУ З МАМОЮ...
ТИ В МЕНЕ ТАКА СМІЛИВА ДІВЧИНКА!

УСЕ ПОЗАДУ,
ЗАСПОКОЙСЯ...
ТИ ДУЖЕ
ЗЛЯКАЛАСЯ?

ТИ ПЕРЕБОРОЛА СТРАХ І ДОПОМОГЛА,
ЦЕ ГОЛОВНЕ! АЛЕ МАМА ПРАВА,
МАЄШ БУТИ ОБЕРЕЖНОЮ, ЩОБ І СОБІ
НЕ НАШКОДИТИ, Й ІНШИМ. КОЛИ ТИ
ВИРОСТЕШ, СТАНЕШ ГАРНИМ ЛІКАРЕМ!

НАСПРАВДІ ЗОВСІМ
НЕ СМІЛИВА...
Я СТОЯЛА ЯК ПЕНЬ
І НЕ МОГЛА
ЗМУСИТИ СЕБЕ
ПЕРЕВІРИТИ ЧИ ЦЯ
ЖІНКА ЖИВА ЧИ...

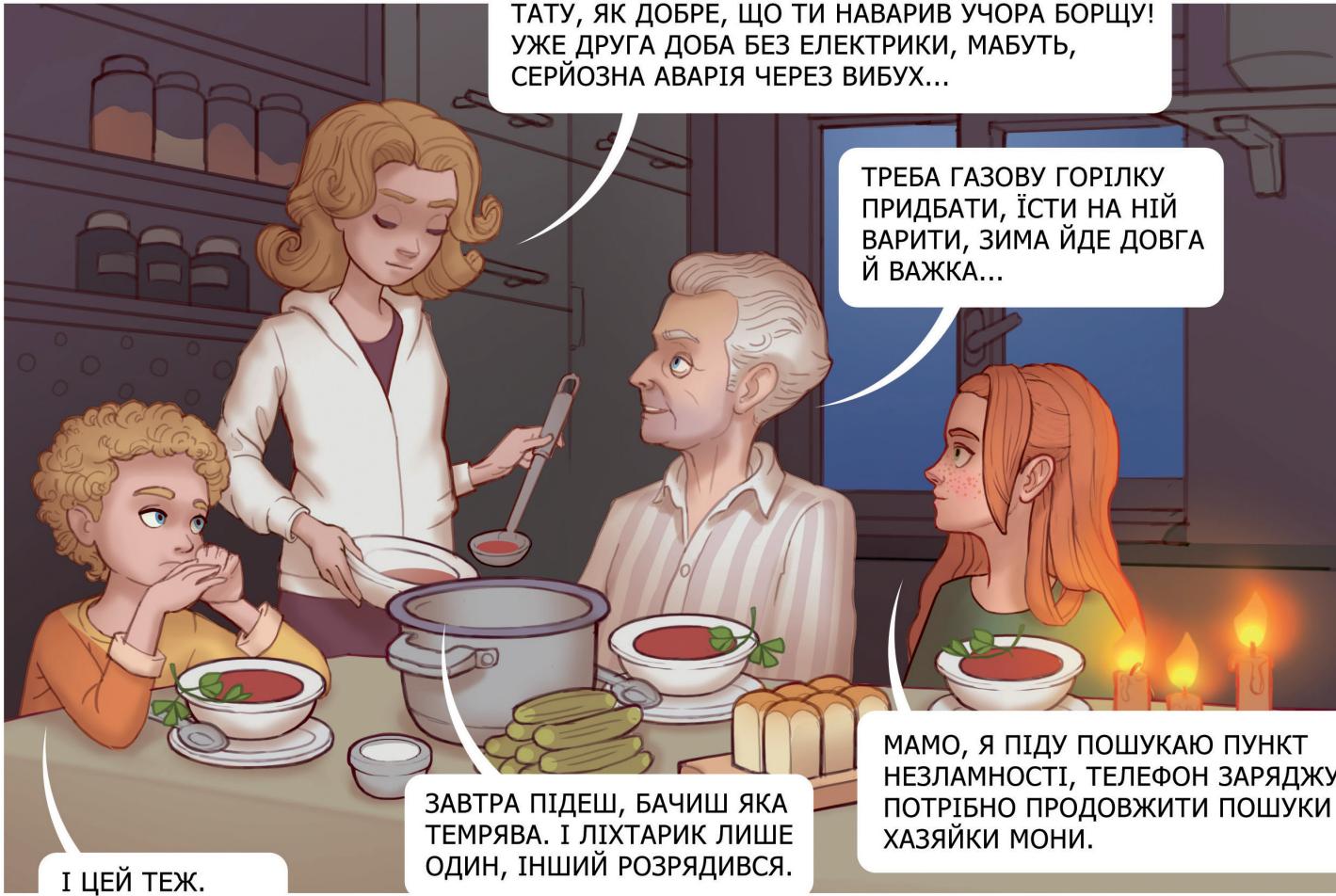
МЕНІ БУЛО ТАК СТРАШНО, ЯК НІКОЛИ...
Я ПОДУМАЛА, що вона ПОМЕРЛА! лише
КОЛИ ПОЧАЛА СТОГНАТИ Й ВОРУШИТИСЯ,
я ПІДІЙШЛА... АЛЕ ПОТРІБНО НАДАВАТИ
НЕВІДКЛАДНУ ДОПОМОГУ ВІДРАЗУ,
ЦЕ МОЖЕ КОШТУВАТИ ЖИТТЯ!

БО В ТЕБЕ
ДОБРЕ СЕРЦЕ
І ТИ НАДЗВИЧАЙНО
СМІЛИВА! А ПОКИ
МОЖЕ ВАРТО ПІТИ
НА КУРСИ ТАКМЕДУ?

АЛЕ ЗВІДКИ
ТИ ЗНАЄШ?!

А ЩО ЦЕ?

ТАКМЕД – ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА, ОСНОВАМИ ЯКОЇ КОРИСНО ВОЛОДІТИ
КОЖНОМУ ПІД ЧАС ВІЙНИ! ЦІ ЗНАННЯ РЯТУЮТЬ ЛЮДЕЙ! Я ТОБІ
ДОПОМОЖУ ПОШУКАТИ ТАКІ КУРСИ, А ЗАРАЗ ХОДІМО ПОЇМО.

ТАТУ, ЯК ДОБРЕ, ШО ТИ НАВАРИВ УЧОРА БОРЩУ! УЖЕ ДРУГА ДОБА БЕЗ ЕЛЕКТРИКИ, МАБУТЬ, СЕРЙОЗНА АВАРІЯ ЧЕРЕЗ ВИБУХ...

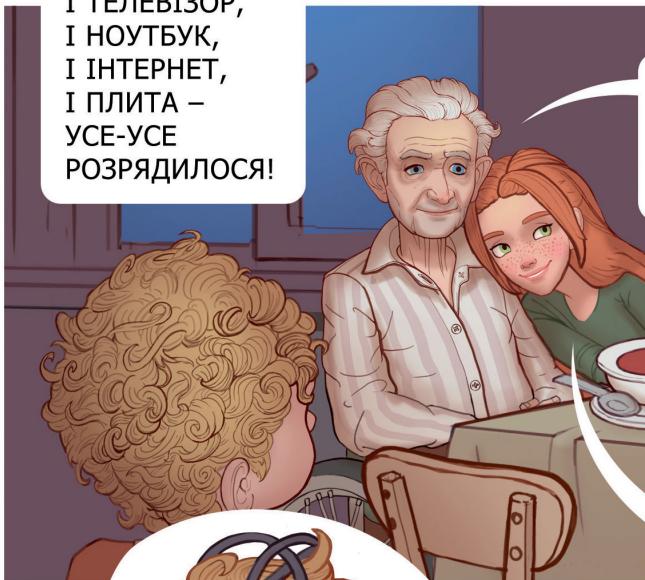
ТРЕБА ГАЗОВУ ГОРІЛКУ ПРИДБАТИ, ЇСТИ НА НІЙ ВАРИТИ, ЗИМА ЙДЕ ДОВГА Й ВАЖКА...

ЗАВТРА ПІДЕШ, БАЧИШ ЯКА ТЕМРЯВА. І ЛІХТАРИК ЛІШЕ ОДИН, ІНШИЙ РОЗРЯДИВСЯ.

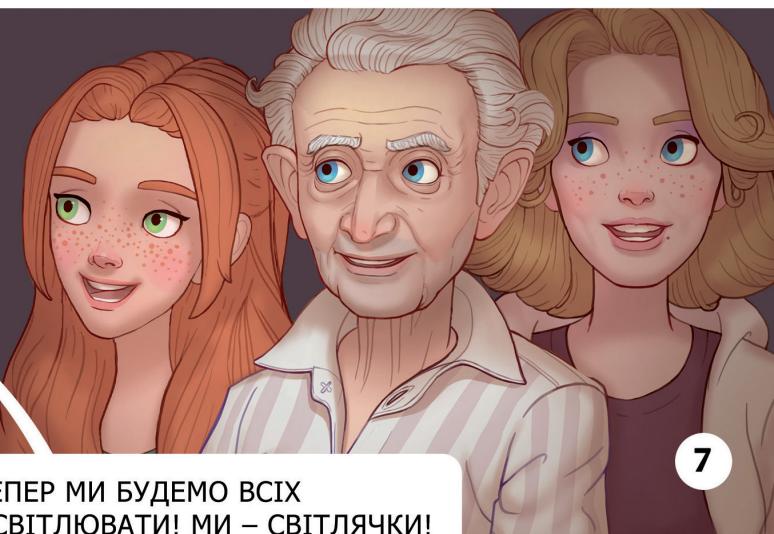
МАМО, Я ПІДУ ПОШУКАЮ ПУНКТ НЕЗЛАМНОСТІ, ТЕЛЕФОН ЗАРЯДЖУ. ПОТРІБНО ПРОДОВЖИТИ ПОШУКИ ХАЗЯЙКИ МОНИ.

І ЦЕЙ ТЕЖ.
І ТЕЛЕВІЗОР,
І Ноутбук,
І Інтернет,
І Плита –
Усе-усе
розвялося!

А ОТ І НЕ ВСЕ! МИ Ж НЕ РОЗРЯДИЛИСЯ!
І БУДЕМО ТРИМАТИСЯ, БО МИ –
УКРАЇНЦІ! КОЛИ Б МИ ЩЕ СІДІЛИ ПРИ
СВІЧКАХ І ТАК ДОВГО ТЕРЕВЕНИЛИ?

У ВСЬОМУ ПОГАНОМУ МОЖНА СПРОБУВАТИ ЗНАЙТИ ПОЗИТИВ, ЯК РОБИЛА ПОЛІАНА.
ПАМ'ЯТАЄШ, ТИ НАМ ЧИТАВ УГОЛОС ЦЮ КНИГУ?

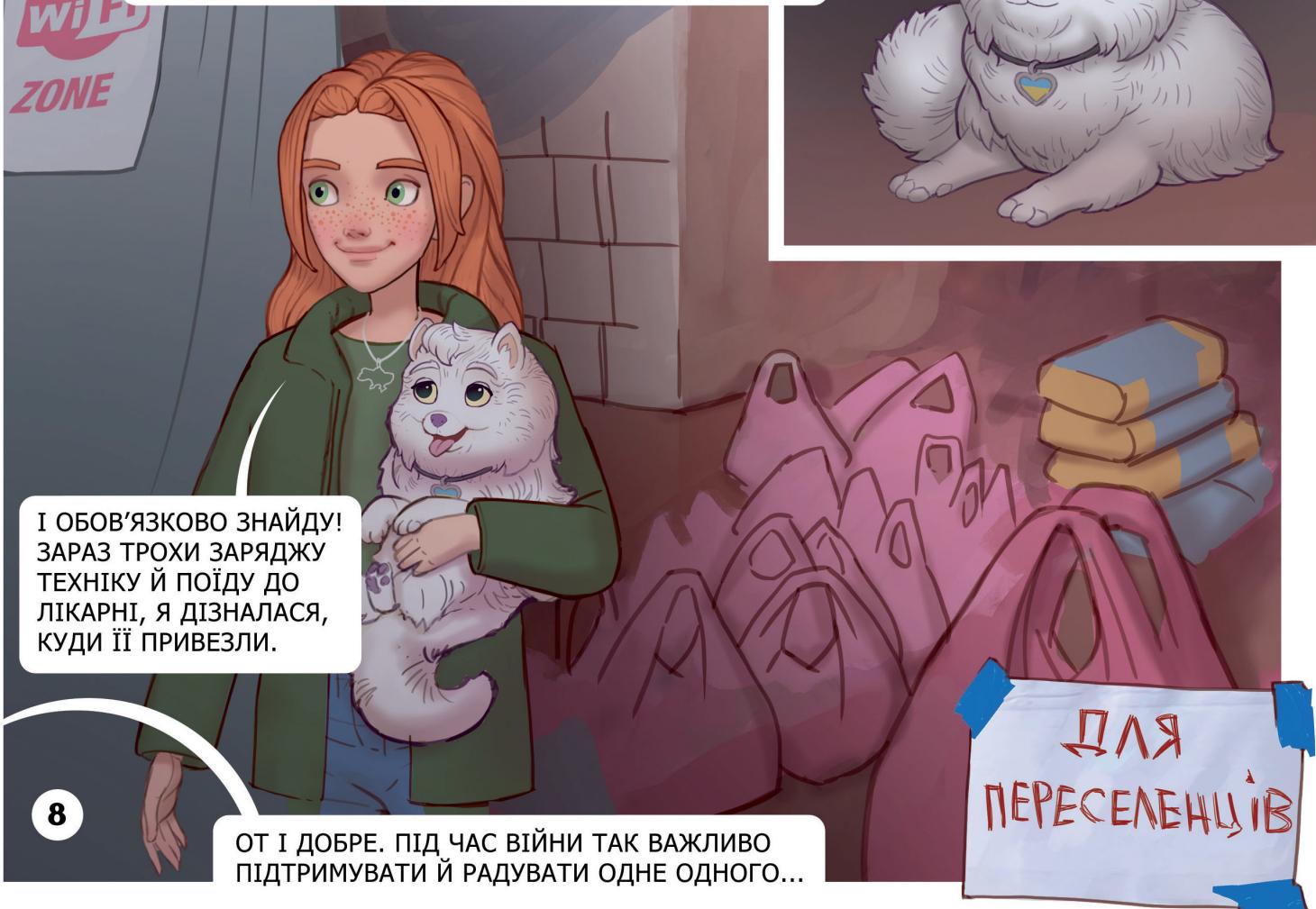

ТЕПЕР МИ БУДЕМО ВСІХ
ОСВІТЛЮВАТИ! МИ – СВІТЛЯЧКИ!

ПУНКТ НЕЗЛАМНОСТІ

ЧОМУ НІ? ВОЛОНТЕР – ЦЕ ЛЮДИНА, ЯКА ДОПОМАГАЄ ІНШИМ І НЕ ОТРИМУЄ ЗА ЦЕ НІЯКОЇ ОПЛАТИ, БЕЗКОРИСНО. І РОБИТЬ ЦЕ – БО ІНАКШЕ НЕ МОЖЕ. ТИ ВЖЕ ОН СКІЛЬКИ ВСЬОГО ЗРОБИЛА, ЩОБ ЗНАЙТИ ХАЗЯЙКУ МОНОЧКИ...

РЕЄСТРАТУРА

ВИПИСАЛИ?! ЩЕ ВЧОРА?!
ЯК ЖЕ МЕНІ ЇЇ ЗНАЙТИ?

НЕ КРИЧІТЬ,
ТУТ ЛІКАРНЯ!

А ВИ МОЖЕТЕ
ДАТИ МЕНІ
ЇЇ АДРЕСУ ЧИ
НОМЕР ТЕЛЕФОНУ?

ЗВІСНО, що НІ! ТУТ НЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО!
ТИ НЕ РОДИЧКА! Я НЕ МАЮ ПРАВА ТОБІ ДАВАТИ
КОНФІДЕНЦІЙНУ ІНФОРМАЦІЮ! ІДИ
ЗВІДСИ, ДИТИНО, НЕ ЗАВАЖАЙ!

АЛЕ ЯК МЕНІ ЗНАЙТИ
ЦЮ ЖІНКУ В ТАКОМУ
ВЕЛИКОМУ МІСТІ?!

У МЕНЕ Ж ЇЇ
СОБАЧКА...

ТИ ЩЕ Й ПСА
В ЛІКАРНЮ ПРИТЯГЛА?!

САМА ПІДЕШ ЧИ

ПОКЛИКАТИ ОХОРОНУ?!

ПОВІДОМЛЕННЯ МАМИ:
“ЗАСТРЯГЛА В МЕТРО ЧЕРЕЗ
ПОВІТРЯНУ ТРИВОГУ. ВДОМА
БУДУ ПІСЛЯ ВІДБОЮ”.

МЕТРО

АЛЕ ТЕПЕР
МИ БУДЕМО
БІЛЬШЕ
ЦІНУВАТИ
ВСЕ ЦЕ...

ДЯКУЮ, ЩО ПРОВІВ. ТАКА ТЕМРЯВА! РАНИШЕ
Й НЕ ДУМАЛА, ЯК ЦЕ КЛАСНО, КОЛИ Є ЕЛЕКТРИКА.
ЛІХТАРІ ОСВІТЛЮЮТЬ ВУЛИЦІ, УСЕ ПРАЦЮЄ,
МОЖНА ЇЖУ СВІЖУ ПРИГОТОВУТИ, БОЙЛЕР НАГРІВАЄ
ВОДУ, КОЛИ ЗАМАНЕТЬСЯ ЗАРЯДЖАЄШ ТЕХНІКУ...

ТИ ТЕЖ ШУКАЄШ
ЩОСЬ ХОРОШЕ
В ЦЬОМУ СУЦІЛЬНОМУ
НЕГАТИВІ?

НАМАГАЮСЯ. ЦЯ ВІЙНА НИЩИТЬ УСЕ НАВКОЛО ТА ВСЕРЕДИНІ НАС,
АЛЕ МАЄМО ТРИМАТИСЯ! НА ЗЛО ВОРОГУ! БАЧИТИ СВІТЛО В СУЦІЛЬНІЙ
ПІТЬМІ МОЖЕ НЕ КОЖЕН, АЛЕ УКРАЇНЦІ ВЖЕ НАВЧИЛИСЯ!

А ТИ ФІЛОСОФ!
І МЕНІ ПОДОБАЄТЬСЯ
ТВОЯ ФІЛОСОФІЯ.

А ТИ БЕРЕШ ФІЛОСОФІВ
НА ПОШУКИ ХАЗЯЙКИ МОНИ?

ТАК. ПРОПОНУЮ ЗАВТРА ПІСЛЯ
ТРЕТЬОЇ В ПАРКУ ШЕВЧЕНКА,
ТАМ Я ЗНАЙШЛА МОНОЧКУ.

АРСЕН ТАКИЙ
ДОБРИЙ І МИЛИЙ

МАРКУ, ТИ НАЛЯКАВ
МЕНЕ! ЛЯГАЙ СПАТИ!

НЕ ШУКАЙ ЇЇ!

Я НЕ ХОЧУ ЇЇ
ВІДДАВАТИ!

КОГО ВІДДАВАТИ?
КОГО ШУКАТИ?
ТИ ПРО ЩО?!

Я НЕ ХОЧУ, щоб ти
ЗНАЙШЛА ХАЗЯЙКУ
І ВІДДАЛА МОНУ...

ЗНАЮ, ЯК ТОБІ
ПРИКРО... Я Б ТЕЖ
ХОТІЛА ЇЇ ЗАЛИШИТИ.
АЛЕ УЯВИ, ЯКБИ
МОНА БУЛА НАША
Й ЗАГУБИЛАСЯ.
А ХТОСЬ ЗНАЙШОВ
І НЕ ВІДДАВ НАМ.
ЯК БИ ТОБІ БУЛО?

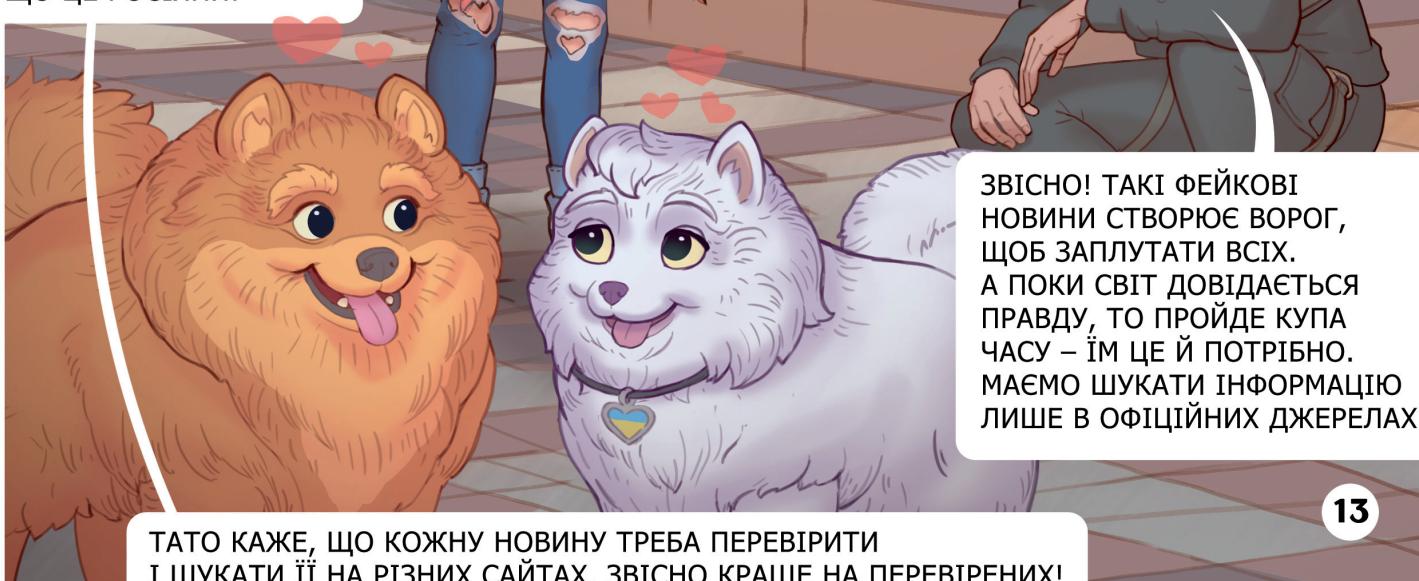

ПРИВІТ! У НАС
ОСТАННІЙ УРОК – АЛГЕБРА.
УСІХ ЗАТРИМАЛИ,
БО ПОГАНО НАПИСАЛИ
КОНТРОЛЬНУ.

ШАЛОМ! ВІДДИХАЙСЯ,
УСЕ ОК. Я НЕ ДОВГО ЧЕКАВ.
ДЕСЬ ГОДИНКУ, НЕ БІЛЬШЕ.

ЗВІСНО! ТАКІ ФЕЙКОВІ
НОВИНИ СТВОРЮЄ ВОРОГ,
ЩОБ ЗАПЛУТАТИ ВСІХ.
А ПОКИ СВІТ ДОВІДАЄТЬСЯ
ПРАВДУ, ТО ПРОЙДЕ КУПА
ЧАСУ – ІМ ЦЕ Й ПОТРІБНО.
МАЄМО ШУКАТИ ІНФОРМАЦІЮ
ЛИШЕ В ОФІЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛАХ!

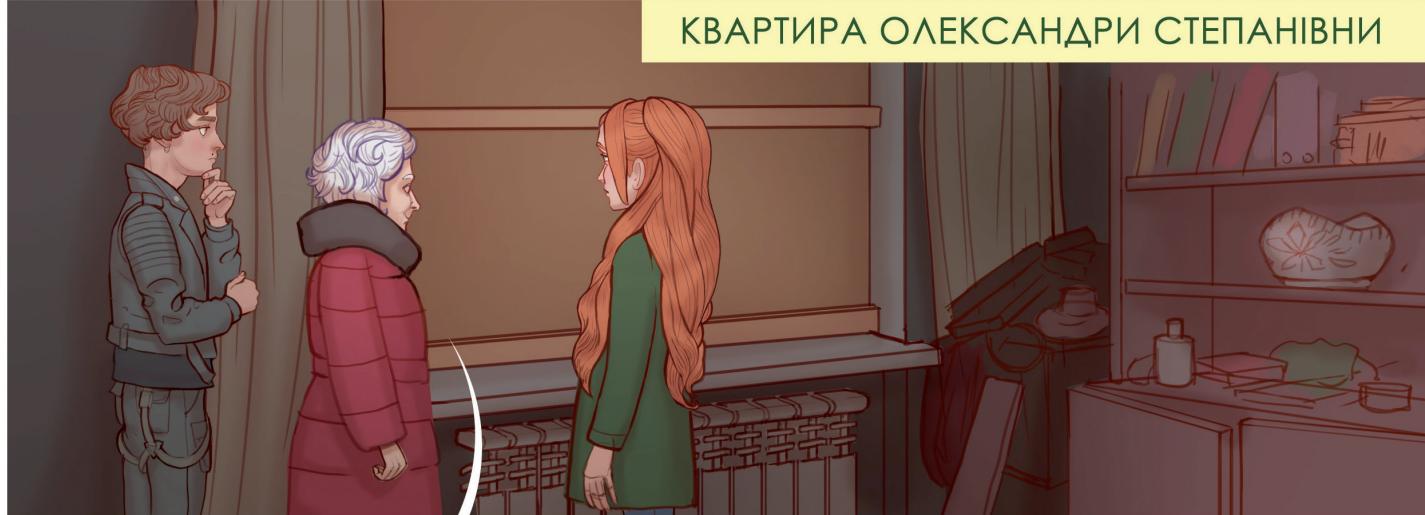
ТАТО КАЖЕ, що кожну новину треба перевірити
і шукати її на різних сайтах, звісно краще на перевірених!

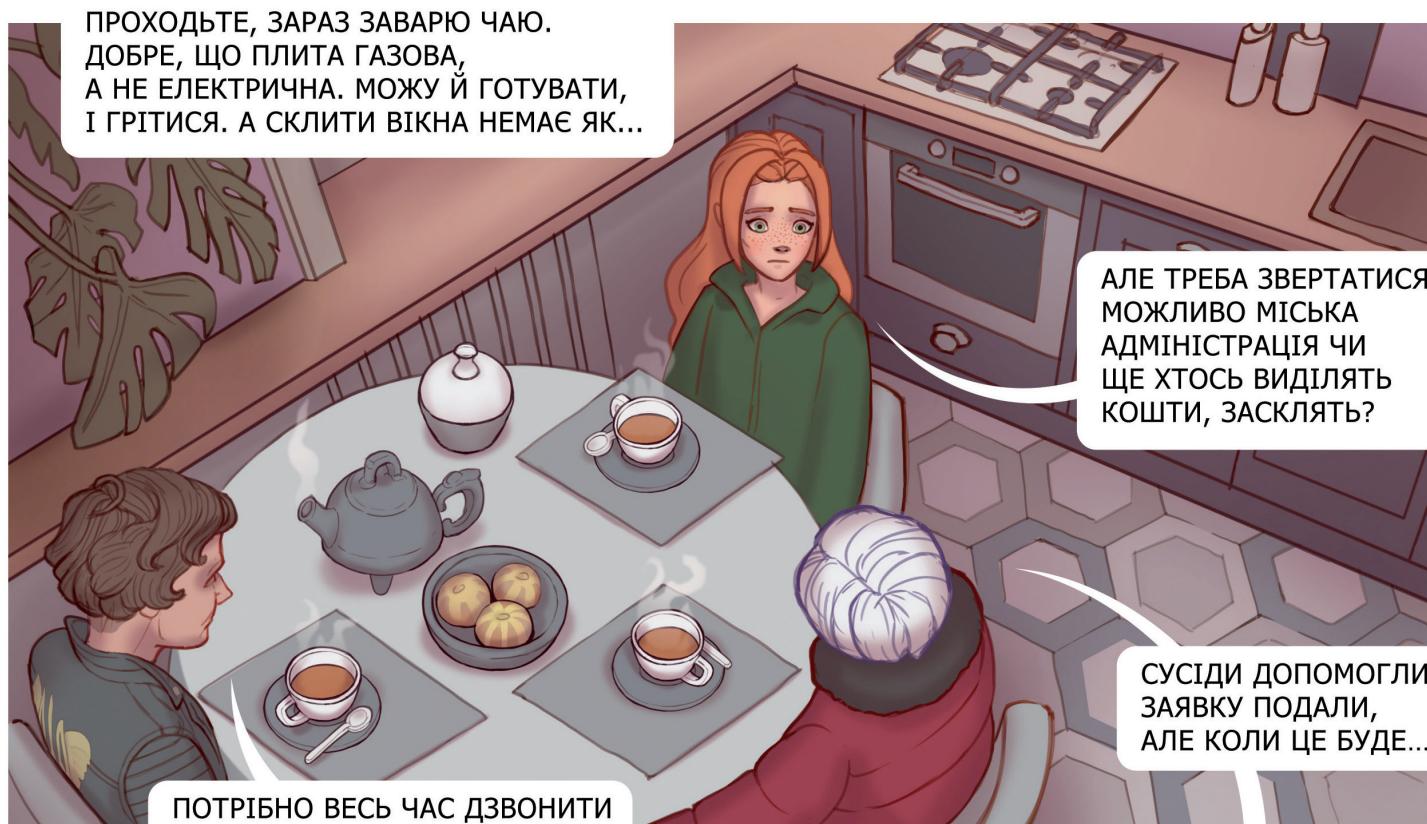
МИ ВАС УСЮДИ ШУКАЛИ! Я ДЗВОНИЛА, ДІЗНАВАЛАСЯ, У ЯКУ ЛІКАРНЮ ВАС ПОВЕЗЛИ, ПОТІМ ТУДИ ПРИЇХАЛА, АЛЕ МЕНІ НЕ ДАЛИ АДРЕСИ. І ТУТ МИ ВЖЕ СТІЛЬКИ РАЗІВ ГУЛЯЛИ Й СПОДІВАЛИСЯ ЗУСТРІТИСЯ...

І ЗУСТРІЛИСЯ! ДЯКУЮ, МОЯ ЛЮБА! ТИ ВЖЕ ВДРУГЕ МЕНЕ РЯТУЄШ! Я Б МОГЛА ВТРАТИТИ РУКУ, ЯКБИ ТИ НЕ ЗАТЯГНУЛА ЇЇ ДЖГУТОМ. А ЗАРАЗ ТИ ПОВЕРТАЄШ СЕНС МОГО ЖИТТЯ – МОЮ МОНОЧКУ! ХОДІМО ДО МЕНЕ, НАПОЮ ВАС ЧАЄМ І ВІДДАМ ТВОЮ КУРТОЧКУ!

КВАРТИРА ОЛЕКСАНДРИ СТЕПАНІВНИ

ПРОХОДЬТЕ, ЗАРАЗ ЗАВАРЮ ЧАЮ.
ДОБРЕ, що плита газова,
а не електрична. можу й готовувати,
і грітися. а скліти вікна немає як...

ПОТРІБНО ВЕСЬ ЧАС ДЗВОНІТИ
І ПИСАТИ В РІЗНІ ІНСТАНЦІЇ,
ТОДІ ТІЛЬКИ ЩОСЬ ВЙДЕ...

АЛЕ ТРЕБА ЗВЕРТАТИСЯ,
МОЖЛИВО МІСЬКА
АДМІНІСТРАЦІЯ ЧИ
ЩЕ ХТОСЬ ВІДІЛЯТЬ
КОШТИ, ЗАСКЛЯТЬ?

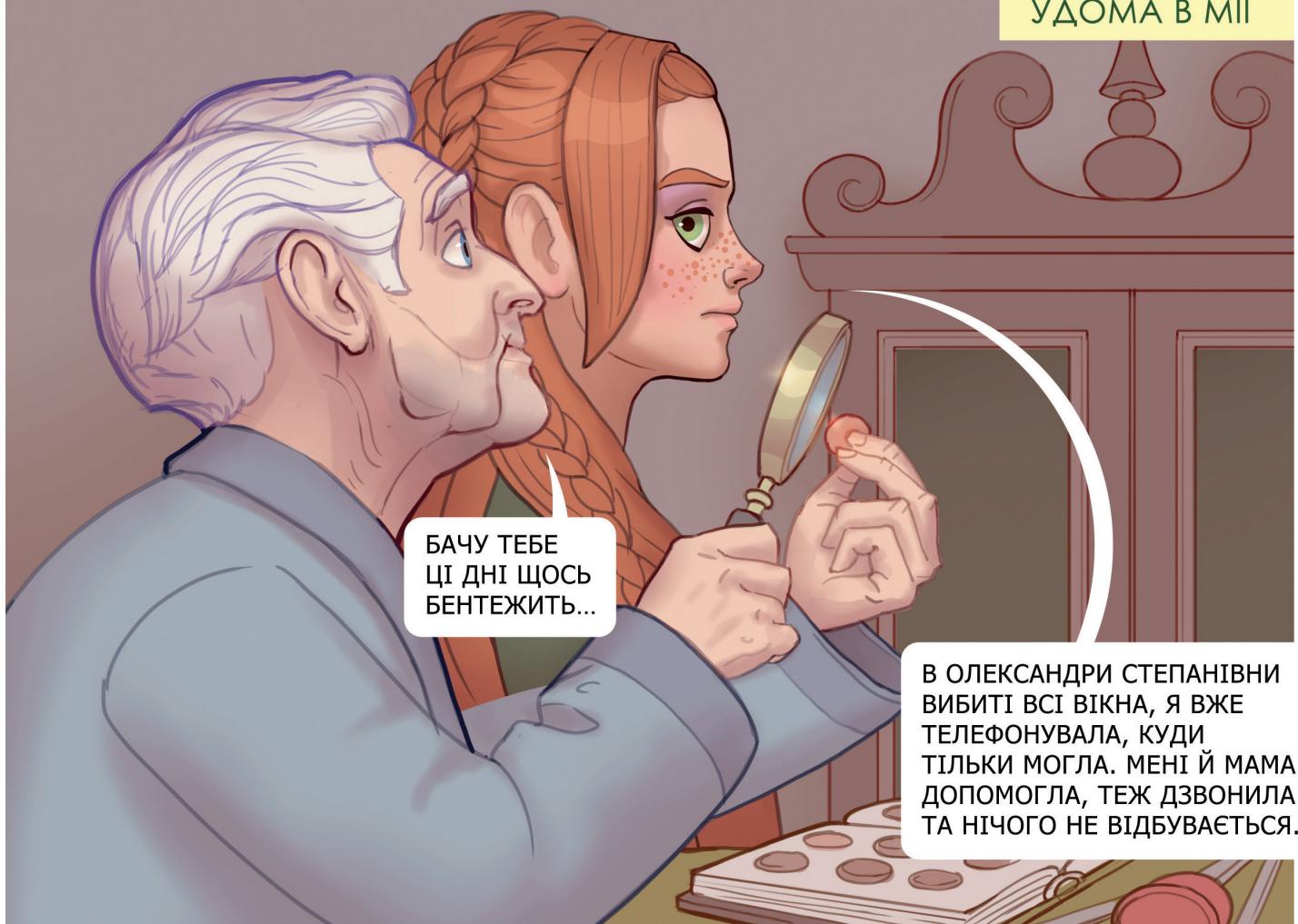
СУСІДИ ДОПОМОГЛИ,
ЗАЯВКУ ПОДАЛИ,
АЛЕ КОЛИ ЦЕ БУДЕ...

МАЄМО ДОПОМОГТИ
ОЛЕКСАНДРИ СТЕПАНІВНІ,
ЦЕ Ж НЕ МОЖНА ТАК
ЖИТИ В ХОЛОДІ,
БЕЗ ВІКОН...

МЕНІ ВАЖКО ЦИМ
ЗАЙМАТИСЯ.
КРАЩЕ ПИЙМО ЧАЙ.
ДОСИТЬ ПРО СУМНЕ!

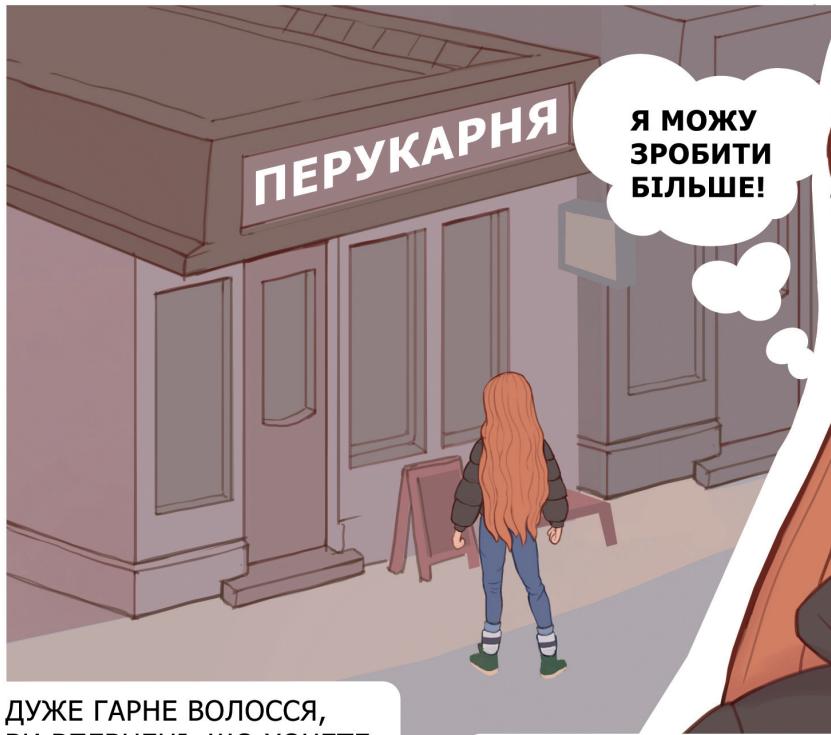
ЗГОДЕН, АЛЕ ЯК?
ТРЕБА ВСЕ ОБДУМАТИ...

В ОЛЕКСАНДРИ СТЕПАНІВНИ ВИБИТИ ВСІ ВІКНА, Я ВЖЕ ТЕЛЕФОНУВАЛА, КУДИ ТІЛЬКИ МОГЛА. МЕНІ Й МАМА ДОПОМОГЛА, ТЕЖ ДЗВОНИЛА. ТА НІЧОГО НЕ ВІДБУВАЄТЬСЯ...

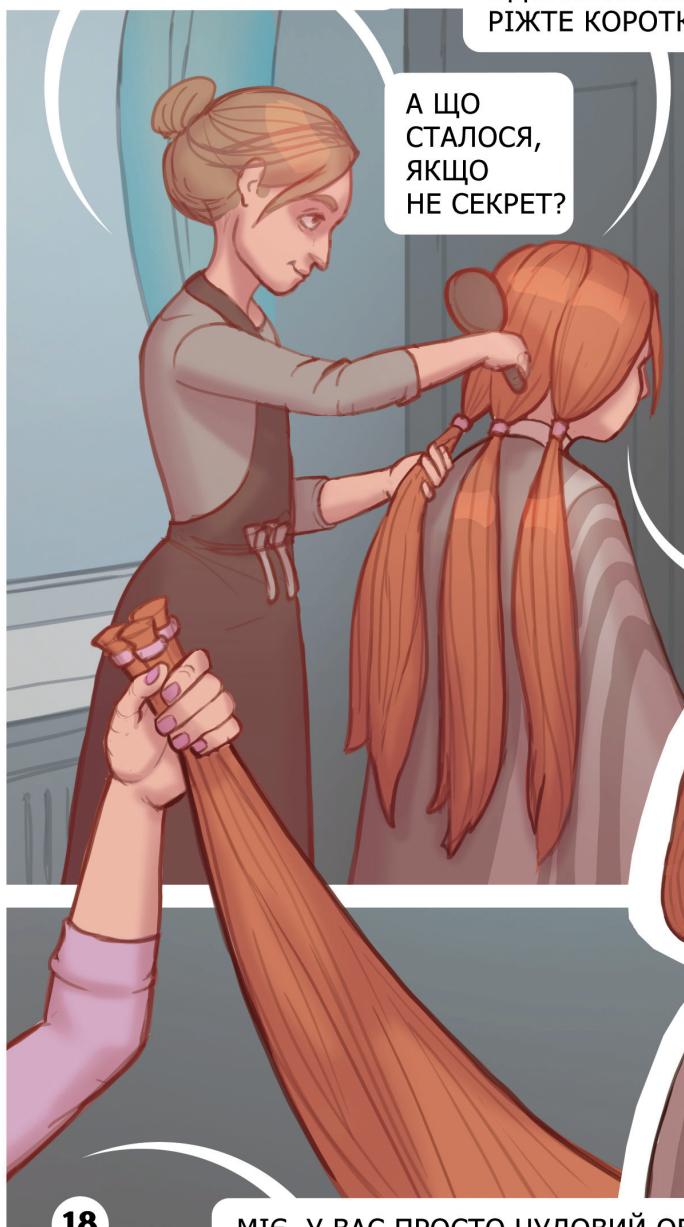

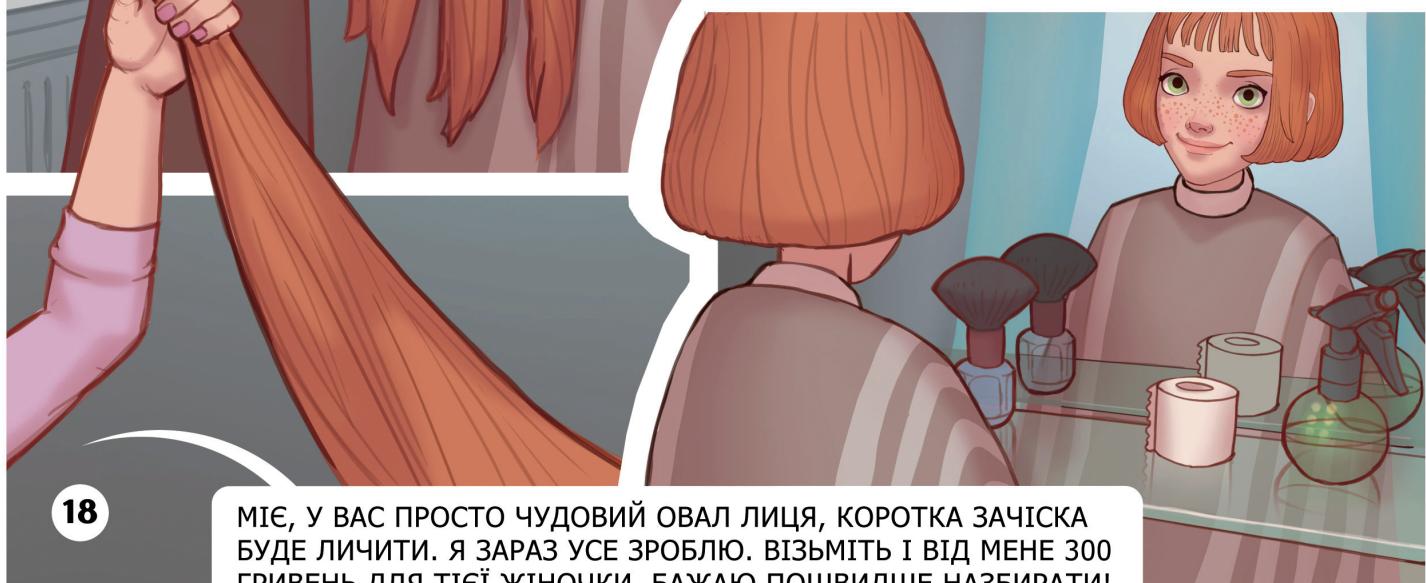

ДУЖЕ ГАРНЕ ВОЛОССЯ,
ВИ ВПЕВНЕNI, що ХОЧЕТЕ
ОБРІЗАТИ ЙОГО?

ВОЛОССЯ ВІДРОСТЕ, АЛЕ Я МОЖУ ПРОДАТИ ЙОГО
І ДОПОМОГТИ ОДНІЙ ДУЖЕ ХОРОШІЙ ЛЮДИНІ.
РІЖТЕ КОРТОК, щоб була більша довжина.

ОЛЕКСАНДРІ СТЕПАНІВНІ, ПЕНСІОНЕРЦІ, У ЯКОЇ
НЕМАЄ ЗОВСІМ КОШТІВ, ВИБУХОВОЮ ХВИЛЕЮ
ВИБИЛО ВСІ ВІКНА. І В КВАРТИРІ З КОЖНИМ ДНЕМ
УСЕ ХОЛОДНІШЕ. МИ РАЗОМ З МОІМ ДРУГОМ
ЗБИРАЄМО КОШТИ НА ЗАСКЛЕННЯ ЇХ.

УЧОРА МЕНІ ДЗВОНИВ ЯКИЙСЬ ЧОЛОВІК І ПРОПОНУВАВ ЗАСКЛІТИ БЕЗКОШТОВНО. РОЗПИТУВАВ, З ЯКОГО БОКУ ПІД'ХАТИ, ДЕ БЛОК-ПОСТІВ МЕНШЕ, ЧИ ЖИВЕ ОЛЕКСАНДРА СТЕПАНІВНА САМА... У КІМНАТУ ЯКРАЗ УВІЙШЛА МАМА, ПОЧУЛА ЦЕ Й ПОПРОСИЛА В МЕНЕ СЛУХАВКУ, ПОЧАЛА ЗАПИТУВАТИ ПРО НЬОГО, А ВІН ВИМКНУВСЯ.

НАСТУПНОГО РАЗУ ТАК І ЗРОБЛЮ. ДОБРЕ, що нічого зайвого йому не сказала... уявляєш, за цей тиждень нам вдалося зібрати на одне вікно!

ЦЕ МАБУТЬ ШАХРАЇ, ЗАРАЗ ЇХ ТАК БАГАТО. У ТАКИХ ВИПАДКАХ БУЛО Б НЕПОГАНО ЗАПИСАТИ ТЕЛЕФОННУ РОЗМОВУ, ЩОБ БУЛИ ДОКАЗИ...

РАНІШЕ Я БУЛА ІНШОЮ... ВІЙНА ВСЕ ПЕРЕВЕРНУЛА, ЗМІНИЛА. Я ЖИЛА У СВОЄМУ СВІТІ ТА НЕ БАЧИЛА, що відбувається навколо. МЕНІ БУЛО БАЙДУЖЕ ДО ІНШИХ ЛЮДЕЙ. ЛЮБИЛА лише зависати в соцмережах та ЮТЮБІ. І ВВАЖАЛА, що школа – ЦЕ КАТОРГА. А ЗАРАЗ ВЕСЬ ЧАС ОНЛАЙН... І Я ТАК СКУЧИЛА ЗА ШКІЛЬНИМ ДВІЖКОМ, ОДНОКЛАСНИКАМИ, УЧИТЕЛЯМИ...

БАЧИТИ СВІТЛО
В СУЦІЛЬНІЙ ПІТЬМІ
МОЖЕ НЕ КОЖЕН,
АЛЕ УКРАЇНЦІ НАВЧИЛИСЯ!

ПОРАДНИК

МАМА МІЇ

1. ДОВІРЯЙТЕ ЛІШЕ ОФІЦІЙНИМ ДЖЕРЕЛАМ ІНФОРМАЦІЇ, ОСОБЛИВО ПІД ЧАС НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ.

АРСЕН

2. ПАМ'ЯТАЙТЕ, що МАНІПУЛЯЦІЯ – ЦЕ ТЕХНІКА СВІДОМОГО ВИКРИВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ЗАРАДИ ФОРМУВАННЯ ПЕВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПОДІЇ.

ОЛЕКСАНДРА СТЕПАНІВНА

МІЯ

МОНА

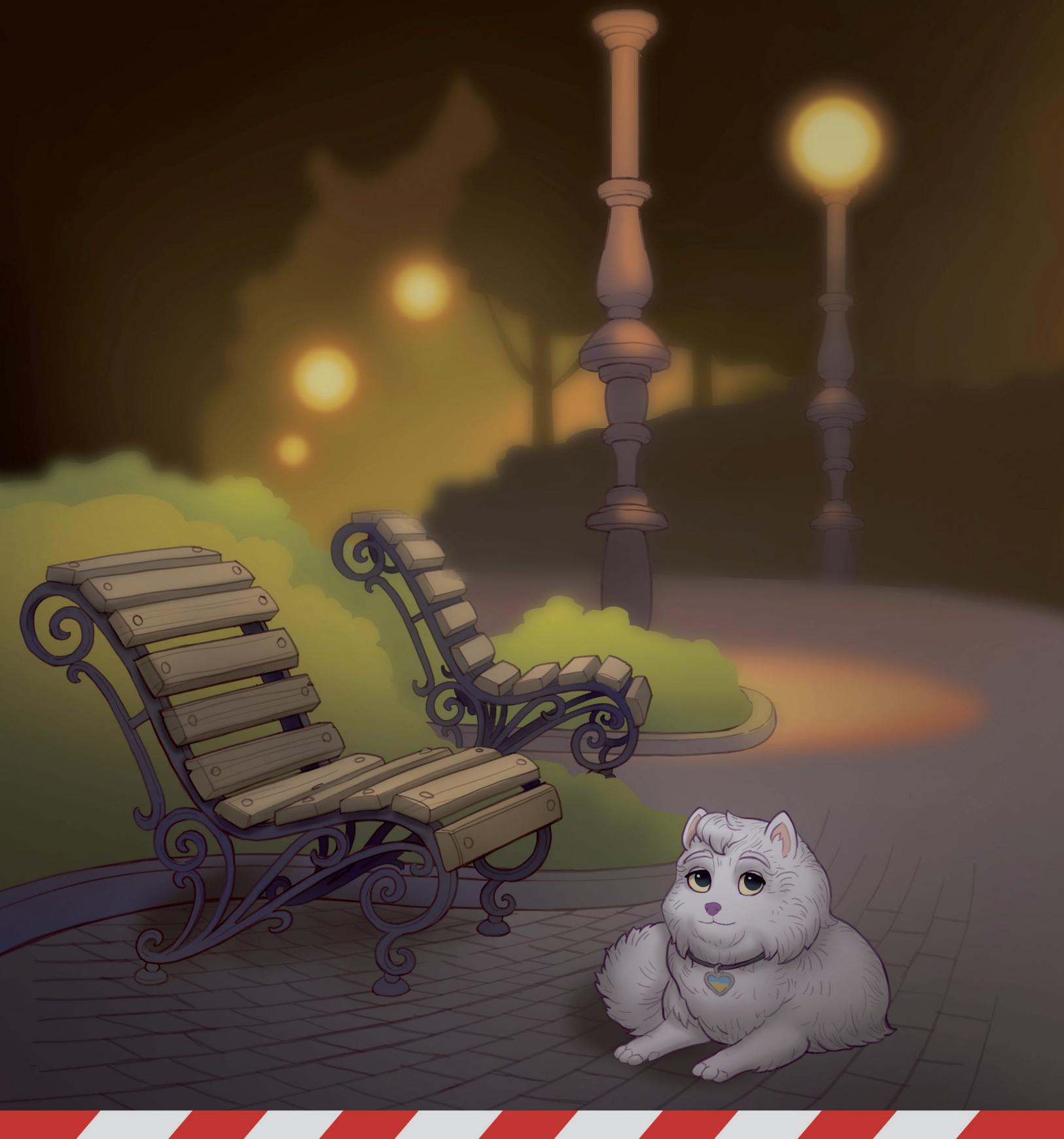
МАРКО

3. ФЕЙК – ЦЕ ФАЛЬШИВА, ЧАСТО СЕНСАЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ, РОЗПОВСЮДЖЕНА ПІД ВИГЛЯДОМ НОВИН.

ЛЕВ МИКОЛАЙОВИЧ

5. ВМИКАЙТЕ ПИЛЬНІСТЬ, КОЛИ ВІДПОВІДАЄТЕ НА ДЗВІНКИ З НЕЗНАЙОМИХ НОМЕРІВ.

КИЇВ - 2023